

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-461

24.5.2022

Fremtind Forsikring AS

Motorvogn

Uriktig opplysninger om tidligere skader? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede søkte erstatning for skader motorvognen ble påført under et trafikkuhell. I skademeldingen oppgav sikrede at det hadde oppstått skader blant annet på høyre side foran, og at det ikke var gamle skader i området. Selskapet var av den oppfatning at skader på høyre side og i frontruten ikke hadde oppstått i forbindelse med den aktuelle utforkjøringen og mente at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger om totalt tre skader. Disse tre skadene hadde betydning for valg av reparasjonsmetode, da bilen med disse tre skadene ville blitt vurdert kondemnabel. Selskapet mente derfor at sikrede ville fått et uberettiget erstatningsoppgjør og avsto erstatning og sa opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede bestred at det var gitt uriktige opplysninger om skadene og anførte at disse hadde oppstått i forbindelse med utforkjøringen. De tre skadene var uansett uten betydning for erstatningsoppgjøret, da bilen uansett måtte vurderes som kondemnabel. Selskapet la, ifølge sikrede, til grunn en høy markedsverdi da det vurderte at det ville være lønnsomt å reparere bilen med disse tre skadene tenkt borte. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter trafikkuhell og spørsmålet om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Motorvognen var forsikret med en kaskoforsikring i selskapet som blant annet hadde følgende vilkår ved totalskade:

Selskapet avgjør om den skadede bilen skal gjenoppbygges.

Erstatningen beregnes etter hvor mye det på skadedagen koster å anskaffe en bil i vesentlig samme stand og av tilsvarende modell, type og årsmodell (markedsverdien).

Sikrede søkte erstatning under motorvognforsikringen for skader bilen ble påført under et trafikkuhell 1.4.21.

I skademeldingen opplyste sikrede at det ble følgende skader:

Midt på foran

Høyre side foran

Område nest fremst høyre side

På spørsmål "Er det gamle skader i området som er markert", svarte sikrede "Nei".

Selskapets utreder avholdt samtale med sikrede den 28.4.21. Sikrede forklarte blant annet at en bilforhandler forsøkte å selge bilen for kr 149 000. Sikrede mottok noen bud på mellom

kr 120 000–125 000, men dette var for lavt til at sikre ønsket å selge. Sikrede forklarte også at bilen ikke hadde noen skader før ulykken. Sikrede ble vist bildene tatt kort tid etter ulykken:

...På det bildet var speilet helt og satt slik det skulle. Speilet hang ikke ned og han hadde ikke noen sikker forklaring på hvorfor det var slik og hva som hadde skjedd. Det speilet var ikke knekt, men det var litt knekt. Det falt kanskje ned da Viking kom til stedet. Kanskje var det han som hadde gjort det eller så skjedde det på plassen. Hvis det hadde vært en stein som ødela speilet ville det vært et merke i speilet. Det var det ikke og det var litt merkelig som ft var enig i. Det eneste som var på speilet var at det hadde flaket litt av på klarlakken. Dette var fra tidligere i flg ft. Han ble vist bilde av at speilet var helt da varselysene stod på.

Selskapets utreder foretok en teknisk undersøkelse av bilens skader. I rapport datert 3.5.21 var skadene på høyre fordør, høyre speil og skaden på frontruten vurdert slik:

I høyre fordør var det påført flere skader inn mot karosseriflaten. 3 av skadene var hugget inn på skrå forfra, og alle tre skadene endte opp i tre nesten identisk like hull. Forskjellen på skadene var at det var benyttet noe ulik slagkraft på objektet/verktøyet, hullene hadde derfor noe ulik størrelse. Skadene kunne ikke ha blitt påført mot fjellveggen på skadestedet. Objektets bevegelse/retning inn mot døren viste også at skadene ikke ble påført ved kjørehellet, eller vet at døren ble åpnet mot eventuelle steiner.

Høyre utvendig speil var på plass etter hendelsen, det viser foto vi har mottatt fra forsikringstaker (fig. 16). Når bilen blir tauet opp på bergingsbilen henger speilet ned og er knekt i festebraketten- dette vises også på et annet bilde vi har mottatt fra forsikringstaker (fig. 17). Ved min undersøkelse var det ikke noen sår eller skader i speilhuset som indikerer at det hadde støtt mot "noe" under hendelsen. Etter min vurdering hadde speilet blitt revet av festet etter utforkjøringen- og før bilen ble hentet av Viking Redningstjeneste.

Frontruten var uskadet etter utforkjøringen, det vises på et bilde vi har mottatt fra forsikringstaker (fig. 16). Når bilen blir tauet opp på bergingsbilen var ruten blitt påført en knuseskade i høyre nedre hjørne- dette vises også på et annet bilde vi har mottatt fra forsikringstaker (fig. 17). Ved min besiktigelse ble det konstatert at et objekt/stein hadde blitt slått inn mot ruten, ripene i glasset viste at slaget var påført i retning ovenfra og nedover. Retningen på slaget, og kraften i slaget, viste at dette ikke hadde skjedd som følge av utforkjøringen. Det var heller ikke noen steiner/fjellvegg som kunne ha kommet inn over ruten i nevnte retning.

Videre bemerket rapporten:

Bilen hadde over et lengre tidsrom blitt forsøkt solgt. Subaru Outback av denne årgangen kan være vanskelig å selge til en akseptabel pris. Markedet er lite, og det er flere nyere og mer "attraktive" biler fra andre merker som foretrekkes i denne prisklassen.

Selskapets utreder avholdt samtale med passasjeren i sikredes bil den 3.6.21. Passasjeren forklarte blant annet følgende:

...Etter ulykken sa vitnet at de måtte sjekke om det kom ut bensin eller olje fra under bilen. Da vitnet bøyd seg ned for å se under holdt han i speilet på høyre side. Han ville sjekke under. Bilen satt fast i steinene og ville sjekke under om olje eller bensin. Han holdt i speilet og da datt speilet. Det var vanskelig å se under og han husket ikke helt om speilet knakk da han bøyd seg ned eller reiste seg opp. Etterpå kom Viking. Det var ei stund etter på han bøyd seg ned for å se under. De hadde sittet i bilen ei stund. Han sjekket ikke under med en gang. Det var ikke bra om det skulle begynne å brenne.

Han så ikke at bilen hadde andre skader en skadene foran på høyre side. Han husket ikke dette. Han ble spurt om frontruta eller frontglasset ble skadet. Dette husket han ikke. Han var sjokkert etter det som skjedde.

Da vitnet skulle gå ut av bilen prøvde han å gå ut den døra på siden han satt, men da det ikke gikk gikk han til andre side etterpå og gikk ut der. Da vitnet forsøkte å åpne døra var det en stein der. Han trodde sikkert at døra fikk noen skader da. Han hadde panikk og åpnet døra i panikk.

Selskapet besluttet den 16.6.21 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet var av den oppfatning at skadene på frontruten, høyre sidespeil og høyre fremdør ikke hadde oppstått i forbindelse med ulykken, og at disse derfor var påført etter ulykken. Selskapet viste til at det sannsynligvis ville forsøkt å reparere bilen dersom det ikke var for disse tre skadene, men at disse

tre skadene gjorde reparasjonskostnadene så høye at bilen ville blitt kondemnert. Selskapet krevde også tilbakebetalt utgiftene det hadde hatt til veihjelp, totalt kr 2164.

Sikrede innhentet et reparasjonstilbud fra B., hvor de tre skadene var unntatt, pålydende kr 171 091. Selskapets utreder mente dette var for høyt, blant annet som følge av at tilbudet inkluderte skifte av flere deler enn nødvendig, og som følge av at det kun var lagt til grunn nye bildeler. Selskapets utreder uttalte i tilleggsnotatet av 17.1.22 at *"(f)ormentlig ville det vært mulig å få reaprert skaden til fastpris kr 125 000 inklusive moms"*. Vedrørende bilens markedsverdi uttalte utrederen blant annet at:

Markedsverdi ifølge Rødboka i dag er kr. 137.240. Ved 15 prosent påslag ref. skadedato ville markedsverdien vært kr. 161.458, ved 20 prosent ville markedsverdien vært kr. 171.550 kr. på skadedatoen. Refererer også til Finn annonser (kode) og (kode). Disse har noe avvikende kilometerstand og en er 2012 modell, men de gir likevel også en indikasjon på hva som er riktig verdi. På skadetidspunktet lå det også en tilsvarende årsmodell til salgs med noe høyere utstyrsnivå, lavere kilometerstand, men betydelig høyere pris (Finn kode x).

...

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for skadene på motorvognen.

Sikrede var ikke kjent med at det var skade på frontrute, høyre fordør eller høyre sidespeil før ulykken. Sikrede er derfor av den oppfatning av at skadene har oppstått enten som følge ulykken eller i etterkant av ulykken.

Sikrede har aldri anført at speilet ble skadet som en direkte følge av ulykken. Passasjerer i sikredes bil har dessuten forklart at speilet ble ødelagt i etterkant av ulykken som følge av at han holdt seg i speilet da han skulle lene seg ned for å sjekke etter olje- og/eller bensinlekkasjer. Dette førte til at speilet knakk.

Bildene tatt kort tid etter ulykken er for uklare til å kunne konkludere med at det ikke var en sprekk i frontruten. Selv ett av bildene tatt på verkstedet viser ikke sprekken i frontruten, selv om det er på det rene at frontruten hadde en sprekk på dette tidspunkt. Redningsbilen brukte mye kraft for å få sikredes bil på lasteplanet. Dette resulterte i mye dirring i bilen, og det kan derfor antas at skaden i frontruten kan ha blitt større i forbindelse med bergingen.

Besiktigelsen skjedde først 27 dager etter ulykken hvor bilen har stått på et sted der også andre enn sikrede selv hadde direkte tilgang til bilen. Det kan derfor heller ikke utelukkes at andre enn sikrede og hans nærmeste har påført bilen skader etter ulykken.

Sikrede har kun fått uttale seg til selskapet i samtalen med utreder 28.4.21. Samtalen varte i 34 minutter. Sikrede har ikke fått tilsendt rapporten som ble utarbeidet i etterkant, eller sakens øvrige dokumenter til gjennomlesning eller godkjenning. Selskapet benyttet heller ikke tolk i samtalen med sikrede eller passasjerer, som begge opprinnelig er fra Tyrkia. Det må derfor tas høyde for misforståelser som følge av dette. Lydopptakene viser at verken sikrede eller kameraten snakker eller forstår norsk "svært godt".

Eventuelt uriktige opplysninger om disse tre skadene ville uansett ikke ført til at sikrede fikk en uberettiget erstatning. Bilen ville antageligvis ha blitt kondemnert uavhengig av disse tre skadene. Sikrede klarte ikke å selge bilen for kr 140 900 i november 2020, da med en lavere kilometerstand enn på skadetidspunktet. Det må derfor antas at markedsverdien lå under kr 140 900.

Sikrede har selv innhentet et reparasjonstilbud, hvor de tre skadene er unntatt, pålydende kr 171 091. Uavhengig om man legger dette reparasjonstilbudet, eller det udokumenterte anslaget

fra selskapet på kr 147 561 til grunn, overstiger reparasjonskostnadene bilens markedsverdi, og den ville blitt kondemnert.

Det kan i alle tilfeller stilles spørsmål ved om sikrede ville oppnådd en økonomisk vinning ved å motta et kontantoppgjør basert på bilens markedsverdi, sammenlignet med en reparert og fungerende bil.

Sikrede har i alle tilfeller krav på delvis erstatning.

Saken er egnet for en behandling ved Finansklagenemnda. Nemnda har tidligere tatt stilling til lignende saker vedrørende fal. § 8-1 fjerde ledd og motorvogn.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Sikrede kan identifiseres med sin sønn, jf. fal. § 4-11.

Skadene på frontrute, høyre sidespeil og høyre dør er ikke forenlig med det beskrevne hendelsesforløpet. Skadene i døren er påført med ulik kraft, forenlig med en spiss gjenstand og ikke stein. Skaden på frontruten er påført fra en vinkel som ikke er forenlig med sammenstøt med fjellveggen. Det er ingen skader på sidespeilet som tilsier at det brakk av fra sitt feste som følge av ulykken.

Bilder tatt kort tid etter ulykken viser at høyre speil og frontruten var uskadet. Skadene har derfor blitt påført etter ulykken, hvilket synes å indikere at skadehendelsen var ønsket.

Dersom disse tre skadene ikke hadde blitt påført, ville selskapet sannsynligvis forsøkt å reparere bilen. Taksten uten disse tre skadene er kr 147 561, og sannsynligvis ville denne blitt lavere ved bruk av brukte deler i reparasjonen. Det antas at det ville vært mulig å få reparert skaden til fastpris på kr 125 000.

Bilens markedspris ifølge "rødboka" og tilsvarende biler som lå annonsert på skadetidspunkt var mellom kr 158 982 og kr 210 000. Sikrede ville dermed fått en uberettiget erstatning dersom bilen ble kondemnert og ikke reparert.

Både klager og passasjerer snakker og forstår norsk svært godt. Det er derfor uten betydning at det ikke ble benyttet tolk.

Sikrede har ikke krav på delvis erstatning. Avslaget gjelder erstatning for sikredes bil, og dette forholdet får kun konsekvens for sikrede selv. Benådningsbestemmelsen får derfor ikke anvendelse.

Saken reiser bevismessige spørsmål som ikke er egnet for en skriftlig saksbehandling. Saken bør derfor avvises fra nemndsbehandling.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar pga. uredelig brudd på redegjøringsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om skadene på frontruten, høyre fremdør og høyre sidespeil er påført med vilje etter ulykken. Videre reiser saken spørsmål hvilken betydning disse skadene får for vurderingen av erstatningsform, og dermed erstatningsoppgjøret. Partene er uenige om både reparasjonskostnader og bilens markedsverdi. Både spørsmålet om årsaken til skadene og spørsmålene knyttet til erstatningsoppgjøret bør belyses med muntlige forklaringer fra sikrede og bilteknisk sakkyndige under en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).